

סוגי הקדשים לעניין מעילה

עיון זה יעסוק בהגדרת הקדשים בהם קיימת מעילה; לדברי הגמרא, הגדרה זו טמונה במילים "קדשי ה'" המופיעות בנוגע לחיוב אשם מעילה.¹ במספר סוגיות מועלות הצעות להבחין בין סוגים שונים של קדשים, כך שחיוב מעילה יהיה קיים רק בחלק מהם. על אף שההבחנה המרכזית נותרת כהוה אמינא בלבד ואינה מתקבלת למסקנה – נוכל ללמוד ממנה עיקרון משמעותי בנוגע לדרישות הנוגעות לחיובי מעילה. עיקרון זה עשוי להתבטא אף במקרים אחרים, כפי שיתבאר.

קדשים המיוחדים לה'

בגמרא במעילה (טו.) מופיעים דבריו של רבי ינאי הטוען כי קיימת הבחנה בין סוגי הקדשים השונים בהקשר של מעילה:

אמר רבי ינאי: מחוורתא, אין חייבין משום מעילה אלא על קדשי בדק הבית ועולה בלבד!

מאי טעמא? דאמר קרא 'נפש כי תמעול מעל מקדשי ה': קדשים המיוחדין לה' - יש בהן מעילה, אבל קדשי מזבח - אית בהו לכהנים ואית בהו לבעלים.

בסוף העמוד חוזרת בה הגמרא ממסקנה הלכתית זו:

אלא הכי קא אמרי דבי רבי ינאי: מהאי קרא - קדשי בדק הבית שמעין מינה, קדשי מזבח לא שמעין מינה.

מסקנת הסוגיה היא שלא ניתן ללמוד על מעילה בקדשי מזבח מהפסוק המדבר על "קדשי ה'", ממנו ניתן ללמוד רק על מעילה בקדשי בדק הבית ובעולה – בהם אין הנאה להדיוט, אבל כולם מסכימים שמעילה בקדשים אלו קיימת.

1 ויקרא ה', טו.

רש"י על אתר (ד"ה אמר לך) מפנה לפסוק אחר ממנו יכולים תלמידי רבי ינאי ללמוד מעילה בקדשי מזבח:²

ואיש כי יאכל קדש בשגגה ויסף חמשיתו עליו, ונתן לכהן את הקדש.

אך הלימוד מפסוק זה בעייתי מסיבות שונות,³ ולכן נראה שנתקשה לקבל את הבנתו של רש"י. אם כן, עלינו להסביר כי הסוגיה מניחה שלמרות שאין פסוק מפורש ממנו נלמדת מעילה בקדשי מזבח, קבלה היא ביד חז"ל או הלכה למשה מסיני שקדשי מזבח נכללים בפרשת מעילה. בכל אופן, הכתוב מתייחס באופן ישיר ופשוט לקדשי בדק הבית וקרבת עולה, בשונה משאר קדשי מזבח.

בסוגיה אחרת (תמורה לב:) מופיעה בשם רבי ינאי מימרא דומה המתמקדת בייחודיות של עולה על פני שאר קדשי מזבח:

דאמר רבי ינאי: אין מעילה מפורשת מן התורה אלא בעולה בלבד, שנאמר 'נפש כי תמעול מעל וחטאה בשגגה מקדשי ה': המיוחדין לה';

אבל חטאת ואשם - לא נפקא אלא מדרבי, דתניא: רבי אומר 'כל חלב לה': לרבות איסורי קדשים קלים למעילה.

משתי המימרות עולה כי המקור למעילה בקדשי מזבח אינו ברור ופשוט כמו מעילה בקדשי בדק הבית. אולם הדבר מנוגד לסברה הפשוטה שהרי קדושת

2 ויקרא כ"ב, יד.

3 (1 בפסוק הזכרה רק אכילה: בתרומה, שהיא נושא הפסוק, יש איסור רק באכילה, ולא בהנאות אחרות או בהוצאה מרשות ההקדש, כך שהרחבה גורפת לכל סוגי המעילה בקדשי מזבח - בעייתית ומסופקת; 2) בהמשך הפסוק אין זכר לקרבן אשם, שהוא חיוב המעילה המרכזי (יעיין בדברי רש"י במעילה ב: ד"ה מעילה דרבנן); 3) אם מקורה של מעילה בקדשי מזבח מובחן משל קדשי בדק הבית, הרי שמדובר בשתי פרשיות מעילה שונות. לא ניתן היה לצרף מעילות משתיהן משום שלא מדובר באיסורים זהים. אך המשנה שסוגיית הגמרא כאן מתייחסת אליה (פ"ד מ"א) קובעת במפורש שמעילה בקדשי מזבח מצטרפת למעילה בקדשי בדק הבית.

קדשי מזבח חמורה יותר מקדושת קדשי בדק הבית!⁴ עלינו להסיק מכך כי דירוג רמת הקדושה העקרונית אינו הקריטריון הבלעדי כאן, ומרכיבים אחרים משפיעים על הדין בנוגע להלכות מעילה. בשתי המימרות מובא כי מעילה פשוטה יותר בקדשי בדק הבית ובקרבן עולה המאופיינים כ'מיוחדים לה'; נראה כי ניתן להסביר זאת באחת משתי דרכים:

1. **קדושת החפצא:** קדושתם של קדשי המזבח חמורה יותר באופן כללי מקדושתם של קדשי בדק הבית מאחר שהם קרבן המיועד למזבח ולא רק ממון הקדש. אולם ייתכן כי קיים היבט מסוים בו קדושתם של קדשי בדק הבית עדיפה – הייעוד המוחלט לצרכי גבוה. בקדשי מזבח יש הנאות מסוימות שמגיעות בסופו של דבר לבני אדם, כך שתכליתם אינה לגמרי לה' – בקרבנות חטאת ואשם ישנם חלקים הנאכלים לכהנים, ובשלמים מלבד חלק הכהנים אף הבעלים אוכלים מן הקרבן. עובדה זו משווה קולא מסוימת בקדושתם: על אף שהם מיועדים לתכלית נשגבה יותר מקדשי בדק הבית, הרי שיייעוד זה אינו מוחלט. מסיבה זו עולה מושווית לקדשי בדק הבית – בעולה אין היתר לבעלים ואף לא לכהנים מלבד העור שאינו עיקר הקרבן;⁵ העולה מיועדת למזבח ללא שיור ולכן קדושתה מלאה.

2. **מעשה המעילה:** ייתכן ואין ליקוי כלשהו בקדושתם של קדשי המזבח ואף לא עדיפות מסוימת בקדושתם של קדשי בדק הבית, אבל קיים ביניהם

4 קדשי מזבח ברובם קדושים בקדושת הגוף, לעומת קדשי בדק הבית שקדושתם היא לרוב קדושת דמים בלבד. (אמנם יש לציין כי בעיון 'ייעוד הקדשים וסוג הקדושה' (עמ' 207) יובאו מספר מקרים בהם חלה קדושת הגוף על קדשי בדק הבית, ומקרים בהם לקדשי מזבח יש רק קדושת דמים.) ואכן, חומרם באה לידי ביטוי בכך שהתורה קראה לחלקם 'קדשי קדשים' (ויקרא ב', ג', ו', י, יח, כב; ועוד), בעובדה שאין להם פדיון, ובייעודם המיוחד לעלות על גבי המזבח. גם בהלכות מעילה קיימת חומרה מיוחדת בקדשי מזבח, שיש בהם 'מועל אחר מועל', כלומר: המעילה אינה מחללת אותם.

5 יש הבדל בין היתר העור בעולה לבין היתר הבשר בשאר הקרבנות; עור העולה מעיקרו אינו מיועד למזבח, ולכן אינו מושרש בקדושת הקרבן. אין לראות בהיתר העור דבר הפוגע בעולה כ'קרבן כליל לה'. לא כן היתר אכילת הבשר, המהווה חלק אינטגרלי מהקרבן ושואב ממנו את קדושתו, ואף על פי כן ניתן באכילה בסוף התהליך.

הבדל בנוגע למעשה המעילה – הנובע מהנקודה עליה דיברנו: מאחר שמעילה במהותה היא שינוי הייעוד, חיובי מעילה תלויים בעוצמת הפער בין הייעוד הראשוני של החפץ ובין השימוש בו בפועל. ברוב קדשי מזבח קיימים מרכיבים המותרים לבני אדם באכילה, ולכן שימוש בקדשי מזבח לצרכי הדיוט אינו סותר לחלוטין את ייעודם הראשוני; למרות שבכל אופן הנאה מהם אסורה – ניתן להבין כי אינה כרוכה בחיובי מעילה. המצב בקדשי בדק הבית שונה, משום שאין בהם היתר להדיוט, וממילא מעשה המעילה מהווה חריגה מוחלטת מייעודם. על פי הבנה זו אופיו של מעשה המעילה הוא שמחלק בין שני סוגי ההקדשות, ולא רמת קדושתם.

יישומים ונפקא מינות

ניתן לחדד את משמעותם של שתי ההצעות, ולבחון איזו מהן סבירה יותר לאור סוגיות והשלכות שונות.

א. קדשי קדשים וקדשים קלים: לכאורה יש מקום לחלק בין אכילת בשר קדשי קדשים על ידי הכהנים ש"משלחן גבוה קא זכו" (ביצה כא. ועוד), ובין אכילת בשר קדשים קלים לבעלים שהיא זכות המושרשת בייעוד הקרבן מעיקרו. בעוד לאכילת הכהנים מעמד מיוחד של אכילה בקדושה משולחנו של ה', אכילת הבעלים בקרבן שלמים נחשבת לאכילה אנושית 'רגילה' למרות ההגבלות השונות באכילתו, וייתכן שמסיבה זו שלמים נחשבים ל'קדשים קלים'.

ייתכן שהדבר תלוי בשתי ההבנות בדברי רבי ינאי: אם הקולא בקדשי מזבח נובעת מחיסרון בקדושת החפצא בגלל היתר האכילה, סביר שנפטור ממעילה רק בנוגע לקדשים קלים בהם היתר האכילה מושרש בעיקר קדושתם. לעומת זאת, אם הפטור נובע מליקוי מסוים במעשה המעילה, יש יותר מקום לפטור גם את המועל בבשר חטאת ואשם. למרות שקדושת הקרבן מלאה הרי סוף סוף הקרבן נאכל לבני אדם, והנאה אנושית ממנו איננה מהווה חריגה קיצונית מייעודו. מאחר שרבי ינאי לא הבחין בין קדשים קלים לקדשי קדשים, יש בכך כדי לצדד באפשרות שהפטור נובע מליקוי במעשה המעילה.

ב. פטור מחיובי מעילה בקדשים קלים לפני זריקת הדם: להלכה חיובי מעילה עד זריקת הדם קיימים רק בקדשי קדשים ולא בקדשים קלים; אמנם בשני סוגי הקרבנות קיימים חיובי מעילה לאחר זריקת הדם – אך רק באימוריהם העולים למזבח ולא בשאר הבשר.⁶ יש להבין את אופי הפטור מחיובי מעילה בבשר קדשים קלים על פי ההבנות שהעלינו לעיל: האם הפטור נובע מליקוי בעצם הקדושה – קדושת קדשים קלים אינה חמורה דיה כדי להוביל לחיובי מעילה, או שמא במעשה המעילה אין שינוי וחריגה די משמעותיים מיעוד הקרבן הנדרשים לשם חיובי מעילה?

ייתכן שבשאלה זו מסתפק רמי בר חמא:⁷

בעי רמי בר חמא: 'הרי עלי כבשר זבחי שלמים לאחר זריקת דמים' מהו? אי דקאמור בהדין לישנא - בהיתרא קא מתפיס!
אלא כגון דמחית בשר זבחי שלמים ומחית דהיתרא גביה, ואמר 'זה כזה' מאי? בעיקרו קא מתפיס, או בהיתרא קא מתפיס?

רמי בר חמא מסתפק האם התפסת חפץ (יצירת נדר על חפץ על ידי השוואתו לחפץ נדור או מוקדש) בבשר שלמים לאחר זריקת הדמים, מחילה איסור קונם על אותו חפץ ומחייבת במעילה.⁸ ובלשון אחר, האם ההתפסה מתייחסת למצבו העכשווי של הבשר המותר באכילה, או למצבו לפני זריקה זמן בו הבשר היה אסור באכילה. לענייננו אין צורך ללבן את הצדדים השונים בספק – העשוי להתקשר לשאלות שונות בנוגע לאופי נדרים, התפסת נדרים ודעת הנודר⁹ – אלא רק לעמוד על הנחה העומדת בבסיסו. הגמרא מניחה שאם

6 רמב"ם, הלכות מעילה פ"ב ה"א-ב.

7 נדרים יא:.

8 מסתבר ששאלת רמי בר חמא מתייחסת לחיובי מעילה, משום שאם מדובר על איסור המעילה הקיים לפני זריקת דמים - הרי שגם לאחר זריקת דמים קיימים איסורים שונים, כמו אכילה בטומאה ועוד.

9 לכאורה, כדי להגיע למסקנה שיש איסור מעילה בהתפסה כזו צריך להניח שתי הנחות נפרדות: (1) דעתו של הנודר היא לאסור; (2) קרבן השלמים יכול להחיל דיני מעילה על

ההתפסה מתייחסת למצבו של בשר השלמים לפני זריקת הדמים הנדר חל. הדבר תמוה: אם בבשר השלמים עצמו אין מעילה, כיצד ייתכן שיש מעילה בבשר החולין שמתפסים בו?

נראה להסביר זאת לאור ההבנה שחיסרון במעשה המעילה הוא גורם הפטור – בשלמים קיימת קדושה המספיקה כדי לחייב במעילה, אבל בגלל ההיתר הצדדי של אכילת הבעלים – ההנאה מהקרבת אינה נתפסת כסטייה ברמה המספיקה מייעוד הקרבן כדי להגדירה כ'מעילה'. בקונם שהותפס בקרבן לעומת זאת, אין היתר אכילה כבקדשים קלים – שהרי תהליך ההקרבה, הכולל זריקת דמים ונתינת כל חלק בקרבן לייעודו, אינו מתקיים בו; ממילא ייתכן שבנוגע לקונם יתקיימו חיובי מעילה. אמנם אם נבין כהבנה הראשונה שהצענו, לפיה בשלמים קיים חיסרון מסוים בקדושת החפצא, לא ייתכן שבשר שהותפס בבשר השלמים יהיה חמור מהקרבת עצמו. אם כן, לפי אפשרות זו לא ניתן להסביר את ספקו של רמי בר חמא, ויש בכך ראייה לאפשרות השניה, שהחיסרון בשלמים נובע מליקוי ב'מעשה המעילה' – אם לא נידחק בנוגע למשמעות ההתפסה בנדרים.

ג. מעמד האימורים לאחר זריקת הדם בקדשים קלים: הסוגיות בחולין (ק"ז) ובמעילה (טו) לומדות שיש מעילה באימורי קדשים קלים לאחר זריקת הדם:

'כל חלב לה': לרבות אימורי קדשים קלים למעילה.

הגמרא בחולין דנה גם ביחס בין הלימוד מפסוק זה לעומת הלימוד מפסוק אחר, בו הוקשו קדשים קלים לפר כהן משיח. בכל אופן, הצורך למצוא לימוד למעילה מובן רק לפי צד אחד בחקירה שהעלנו לעיל. אם נבין שקדושתם של קדשים קלים לקויה וחלקית, וההיתר להדיוט הוא בבחינת סימן, ביטוי

בשר חולין שמותפס בו. יעויין במנחת חינוך (מצווה קכ"ז) שהסתפק אם במתפס בשלמים יש מעילה, ולא הזכיר את הסוגיה בנדרים. כנראה המנחת חינוך סבור שהספק בגמרא מתמקד אך ורק בדעת הנודר. אולי המנחת חינוך הבין שלא כדברינו שהשאלה בגמרא היא לגבי איסור נדרים, אם התכוון הנודר לאסור כמו שקרבן שלמים אסור – בלי קשר לחיובי מעילה, וצריך עיון.

מעשי לקדושה פחותה זו, הרי שהיה מקום לומר שגם אימורי קדשים קלים הם חלק מאותה מסגרת של קדושה חלקית, וגם בהם לא ינהגו דיני מעילה. אולם אם קדושת קדשים קלים היא ברמה המספיקה לחייב במעילה, אלא שהיתר להדיוט פוטר, אזי לכאורה אין צורך בלימוד מיוחד לחידוש דין מעילה באימורים, שאין בהם היתר להדיוט כלל. מהי ההוה אמינא לחשוב שלא תהיה מעילה באימורים?! אם כך, סוגיה זו תומכת דווקא בעמדה שהפטור מחיובי מעילה נובע מחיסרון בעצם הקדושה ולא במעשה המעילה.

רמת איסור מעילה בקדשים קלים

אופי הפטור ממעילה בקדשים קלים – ליקוי בעצם קדושה או חיסרון במעשה המעילה – עשוי להשליך אף על רמת האיסור בהנאה מהם. במספר מקרים קיים פטור מחיובי מעילה למרות שהאיסור קיים.¹⁰ בנוגע לשלל מקרים אלו יש לדון האם מדובר באיסור דאורייתא ללא חיובי מעילה, או שמא זהו איסור מדרבנן בלבד? תוספות, המנחת חינוך ומפרשים נוספים דנו בשאלה זו בהקשרים רבים, וביניהם בנוגע לקדשים קלים – כפי שנתמקד בשורות הבאות.¹¹

המשנה במעילה (פ"ג מ"ב) כותבת שלא נהנין ממעות שהפריש אדם לקרבנות נזירות, הכוללים בין היתר כבש לעולה ואיל לשלמים. בהסבר הדבר מביא רש"י על איסור ההנאה:¹²

מדרבנן, מפני דמי עולה שבהן.

מדברי רש"י משמע שכל האיסור ליהנות מקדשים קלים הוא רק מדרבנן, ולכן

10 מחובר (רמב"ם, הלכות מעילה פ"ה ה"ה); קדשי עכו"ם (שם, הט"ו); קדשים שמתו (שם, פ"ג ה"א); דם קדשים (שם, פ"ב ה"א); נידון דידן - קדשים קלים. כמו כן, ישנם מקרים בהם הפטור נובע באופן מובהק מליקוי במעשה המעילה, כמו נהנה מההקדש ולא פגם (שם, פ"ד ה"א).

11 תוספות, תמורה ג. ד"ה לא נהנין; מנחת חינוך, מצווה קכ"ז, ד"ה דיני המצוה וד"ה וא' קדשי מזבח.

12 מנחות ד: ד"ה לא נהנין.

אין גוזרים על הנאה מהמעות משום דמי שלמי נזיר אלא משום דמי עולת נזיר דווקא; יש מקום לגזור משום איסור דאורייתא ולא משום איסור דרבנן.¹³ אך במקום אחר משתמע מדברי רש"י כיוון אחר:¹⁴

וקדשים קלים - אין להם מעילה, דלאו 'קדשי ה' קרינן ביה, שכולן לבעלים ואין לגבוה בהן אלא לאחר זריקת דמים את האימורין; ואיסורא מיהא רכיבה עלייהו, וממעילה הוא דאימעיתו.

זאת אומרת: למרות שבנוגע לשלמים אין חיובי מעילה, איסור המעילה הוא עדיין מדאורייתא.¹⁵

יש מקום לתלות את רמת האיסור בשאלה בה עסקנו כאן: במידה ונבין שיש ליקוי יסודי בקדשים קלים, שקדושתם אינה מספיקה לחייב במעילה - ייתכן שאיסור המעילה בהם לא יהיה מן התורה, אלא מדרבנן בלבד. אבל אם נבין שיש קדושה מלאה בקדשים קלים, אלא שיש חיסרון במעשה המעילה - אז יש יותר מקום לומר שקיים רק פטור מחיובי מעילה בקדשים קלים, אבל האיסור ליהנות בהם הוא מדאורייתא. אמנם מרש"י בפסחים לא משמע כך,

13 יש לציין כי דברי רש"י קצת תמוהים: הגמרא מנמקת את העובדה שלא מועלין במעות בגלל האפשרות שיקנה בהן שלמים בלבד. מקריאה פשוטה של רש"י משתמע שגם האיסור דרבנן שבסופו של דבר גזרו במעות הללו - נובע אך ורק מהאפשרות שישתמש במעות לקניית עולה. יוצא שדמי קדשים קלים, שהופרשו לצורך שלמים דווקא - מותרים לכתחילה לשימוש, ואין בהם שום איסור, לא מהתורה ולא מדרבנן - בניגוד לכאורה לדברי הגמרא! הדבר תמוה וצריך תלמוד.

14 פסחים כז: ד"ה בעצי שלמים; על דרך זו כתבו גם תוספות בתמורה ג. שהזכרנו לעיל ובנדרים ? ד"ה כבשתו.

15 יש מקום לדון האם במקרה זה, בו קיים רק איסור מעילה ללא חיובי מעילה, יסוד האיסור זהה למקרה הרגיל או שמדובר ביסוד אחר. ייתכן כי יסוד האיסור במקרה זה זהה למקרה הרגיל, אלא שרמתו מוחלשת, אך ניתן לומר אף כי מדובר ביסודות שונים: לדוגמה, ייתכן כי בעוד במקרה הרגיל יסוד החיוב הינו בשינוי, במקרה זה היסוד הינו גזל. מקרה מקביל לגבינו יש ליישם דיון זה הוא מעילה בפחות משווה פרוטה - בו לפי הרמב"ן יש חיוב מלקות אך אין חיוב קרבן, כפי שהתבאר בעיון 'יסודות מעילה' (עמ' 177).

שכן לדעתו קדשים קלים אינם נחשבים לקדשי ה' ובכל זאת האיסור ליהנות מהם הוא מן התורה.

כיוון אחר להבנת הפטור ממעילה בקדשים קלים עולה מדברי רש"י בפירושו למסכת חולין (ק"ז):

מנא הני מילי - דחלב יש בו מעילה?

ולא מפליג, דאפילו חלב קדשים קלים - אף על גב דאין בהן מעילה בחייהן, דהא **ממון בעלים הן** - יש בו מעילה באיסוריהם לאחר שנזרק דסון.

משתמע מרש"י שהפטור בקדשים קלים נובע מכך שהם כלל אינם נחשבים לממון הקדש. אמנם לכאורה זוהי שיטת המיעוט הייחודית של רבי יוסי הגלילי, שקדשים קלים הם ממון בעלים.¹⁶

דברי רש"י מזכירים את עמדת הגרי"ז שאין בקדשי מזבח ממון גבוה, והם ממון בעלים באופן מוחלט.¹⁷ אבל הגרי"ז מתייחס באופן גורף לכל קדשי מזבח, בעוד רש"י עצמו מדבר רק על קדשים קלים, ואילו קדשי קדשים לדעתו הם ודאי ממון גבוה.

16 ראה בבא קמא יג. ובמקבילות; וכך הקשה הרב יעקב דוד אילן על שיטת רש"י (בהערותיו על כנסת הראשונים לתמורה לב: אות כ').

ניתן לבחון מקור נוסף בפירוש רש"י שאולי מצדד בהבנה זו. בפירושו למסכת פסחים (כו: ד"ה בעצי שלמים) משתמש רש"י בביטוי "שכולן לבעלים" ביחס לקדשים קלים, אבל ייתכן ואין כוונתו להתייחס ל**מיישור הבעלות** - כך שכל הבעלות הממונית על הקרבן היא של הבעלים, אלא ל**מיישור המעשי** - הבעלים הם שאוכלים את הקרבן. אכן בהמשך דבריו מנגיד זאת רש"י ל"ואין לגבוה בהן אלא לאחר זריקת דמים", שם נראה שהמוקד הינו אכילת מזבח ולא בעלות הקדש.

17 עליה הרחבנו בעין 'בעלות בהקדש' (עמ' 107).

סיכום

קדושתם של קדשי מזבח חמורה באופן מובהק מזו של קדשי בדק הבית. בדרך כלל בקדשי מזבח קיימת קדושת הגוף וקדושת קרבן, בעוד בקדשי בדק הבית מדובר בקדושת דמים בלבד. מלבד זאת, קדשי מזבח מיועדים להקרבה לגבוה, בעוד קדשי בדק הבית הינם רק ממון גבוה ומשמשים לצרכי הקדש. אולם קיים פער הפוך ביניהם בנוגע למוחלטות הנתינה לה'. בקדשי בדק הבית אין היתר להדיוט, בעוד בקדשי מזבח – מלבד קרבן עולה – יש היתר אכילה לכהנים ובחלק מן הקרבנות אף לבעלים. רבי ינאי הציע לחלק ביניהם על רקע נקודה זו: רק בקדשי בדק הבית וקרבן עולה יהיו קיימים חיובי מעילה, אך בשאר קדשי מזבח לא יהיה חיוב; הבחנה זו לא התקבלה למסקנה, אך עדיין מקור החיוב בקדשי מזבח אינו ברור. הצענו לבסס את ההבחנה של רבי ינאי על שני היבטים: (1) קדושת הקרבן – כאשר יש היתר להדיוט, מבחינה מסוימת יש חיסרון בקדושת הקרבן; (2) מעשה המעילה – במעילה נדרשת חריגה משמעותית מייעודו המקורי של הקרבן. כאשר קיים היתר להדיוט – הפער בין הייעוד המקורי לשימוש בפועל מצטמצם, והיה מקום להפקיע חיובי מעילה במצב זה. בחנו אפשרויות אלו במקרים שונים: קדשי קדשים לעומת קדשים קלים, ומעמדם של האחרונים לפני זריקת הדם ולאחריה. ניסינו אף לבסס את שאלת רמת איסור המעילה בקדשים קלים לפני זריקת הדם על בסיס שתי האפשרויות.

